

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ
Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац
Web: www.javnozdravljeponadlanu.com
E- mail: zavodpo0311@open.telekom.rs
Тел.: 012/222-568; 223-153; Факс: 012/220-913

Број: 2023

Датум: 14.08.2015.године

Анализа здравственог стања становништва Подунавског округа за 2014. годину

І УВОД

Анализа здравственог стања становништва одређене територије спроводи се у циљу његовог побољшања и даљег унапређења.

Анализа здравственог стања становништва Подунавског округа за 2014. годину подразумевала је сагледавање основних демографских и здравствених показатеља у циљу дијагностиковања проблема и потреба одређених категорија становништва. Само познавањем здравствених потреба и проблема становништва могуће је добро организовати здравствену службу и планирати квалитетну здравствену заштиту.

Спроведена анализа здравственог стања становништва Подунавског округа базирана је на рутинским подацима демографске и здравствене статистике и представља пресек здравственог стања становништва у 2014. години.

ІІ ГЕОГРАФСKE И ДЕМОГРАФСKE КАРАКТЕРИСТИКЕ ПОДУНАВСКОГ ОКРУГА

2.1. Географске карактеристике

Подунавски округ се налази у североисточном делу Централне Србије и простире на површини од 1250 км², између Јужно-Банатског округа на северу, Браничевског округа на истоку, Поморавског на југоистоку и Шумадијског округа на југозападу, као и Града Београда на западу. Према конфигурацији земљишта припада брдско-равничарској регији. Подунавски округ административно је подељен на три општине: Велика Плана, Град Смедерево и Смедеревска Паланка. Ове административне целине имају укупно 59 насеља и то општина Велика Плана 13, град Смедерево 28 и општина Смедеревска Паланка 18 насеља.

2.2. Демографске карактеристике

На територији Подунавског округа, према Процени броја становника РЗС од 30.06.2014. године, живи укупно 194701 становника, са просечном густином насељености од 156 лица по 1 км² (табела бр.1).

	РЕПУБЛИКА СРБИЈА ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац Web: www.javnozdravljeponadlanu.com E- mail: zavodpo0311@open.telekom.rs Тел.: 012/222-568; 223-153; Факс: 012/220-913	
--	---	--

**Табела 1. Старосна структура и индикатори природног кретања становништва
Подунавског округа у 2014. години**

ОПШТИНА/ ОКРУГ	СТАНОВНИШТВО* (Процена 30.06.2014.година)				Структура становништва по добним групама					Очекивано трајање живота живорођене деце 2012- 2014****	
	Укупно	На 1км ²	Просечна старост	Индекс старења	Пред- школска (0-6)**	Школо- обавезни (7-18)***	Пуноле- тни (18 и више)**	Радно- способни (15-64)*	Жене генер. доба (15-49)**	М	Ж
Велика Плана	39620	115	43,6	145,2	2274	4349	32641	26349	8351	72,1	77,1
Смедерево	106470	220	41,4	116,0	7177	12995	85617	73265	23924	72,4	77,1
Смедеревска Паланка	48611	115	44,0	151,7	2905	5592	40220	32208	9958	71,5	77,4
ПОДУНАВСКИ ОКРУГ	194701	156	42,5	130,1	12356	22936	158478	131822	42233	72,3	77,6

* Процена становништва за 2014. годину Републичког завода за статистику од 15.07.2015. године

** Процена становништва за 2013. годину Републичког завода за статистику од 30.06.2014. године

*** Број ученика-Министарство просвете (школска 2014/15)

**** Витални догађаји у Републици Србији 2014. године, од 15.07.2015. године

На територији Подунавског округа, према површини коју заузима, највећи је Град Смедерево са 484 км² и 106470 становника.

Према Процени становништва из 2013. године, удео становника са 65 и више година (33763) у укупном броју становника за Подунавски округ (196285) износи 17,2% што показује да популација која живи на територији посматраног округа припада старој популацији (удео старих са 65 и више година преко 10,0%).

Индекс старења становништва (однос броја старих са 60 и више година и младог становништва од 0 до 19 година) за територију Подунавског округа износи 130,1 што је показатељ старења нације (индекс преко 40).

2.3. Виталне карактеристике

Виталне карактеристике Подунавског округа посматране су кроз природна кретања становништва и показатеље природног кретања становништва, односно рађање и умирање (наталитет и морталитет) (табела бр.2).

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
 ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ
 Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац
 Web: www.javnozdravljeponadlanu.com
 E- mail: zavodpo0311@open.telekom.rs
 Тел.: 012/222-568; 223-153; Факс: 012/220-913

Табела 2. Природно кретање становништва и показатељи природног кретања становништва Подунавског округа у 2014. години (Витални догађаји)

РВ	ОКРУГ/ ОПШТИНА	Број становника*	Број живорођене деце у 2014. г.	Укупан број умрлих у 2014. г.	Број умрле одојчади у 2014. г.	Стопа наталитета	Стопа општег морталитета	Природни прираштај	Стопа природног прираштаја	Стопа морталитета одојчади	Витални индекс
II	ПОДУНАВСКИ ОКРУГ	194701	1608	2758	10	8,3	14,2	-1150	-5,9	6,2	58,3
1	Велика Плана	39620	281	662	1	7,1	16,7	-381	-9,6	3,6	42,4
2	Смедерево	106470	954	1328	8	9,0	12,5	-374	-3,5	8,4	71,8
3.	Смедеревска Паланка	48611	373	768	1	7,7	15,8	-395	-8,1	2,7	48,6

* Број становника односи се на Процену броја становника РЗС од 30.06.2014. године.

На територији Подунавског округа, према последњим званичним подацима Републичког завода за статистику који се односе на 2014. годину, бележи се ниска стопа наталитета од 8,3/1000 (мање од 15/1000), док стопа општег морталитета износи 14,2%.

Поред наведених индикатора посматрани су још и веома важни витални показатељи, као што су стопа природног прираштаја, односно разлика између живорођених и умрлих на 1000 становника у 2014. години на територији Подунавског округа и витални индекс који представља рационалност природног прираштаја.

Стопе природног прираштаја у 2014. години на поменутој територији су веома ниске са негативним вредностима у свим општинама, где је забележено -9,6% у општини Велика Плана као најугроженијој у овом округу, са виталним индексом од 42,4%. Град Смедерево има најповољнији витални индекс, односно број живорођених у односу на 100 умрлих лица у 2014. години, и износи 71,8%, док на нивоу округа витални индекс износи 58,3%.

Смртност одојчади као веома важан индикатор здравственог стања становништва представља важан показатељ доступности здравствене заштите, адекватности и квалитета пружених здравствених услуга као и нивоа социјално-економског развоја земље. Стопа морталитета одојчади у 2014. години, на територији Подунавског округа износи 6,2%.

2.4. Социо-економски показатељи повезани са здрављем

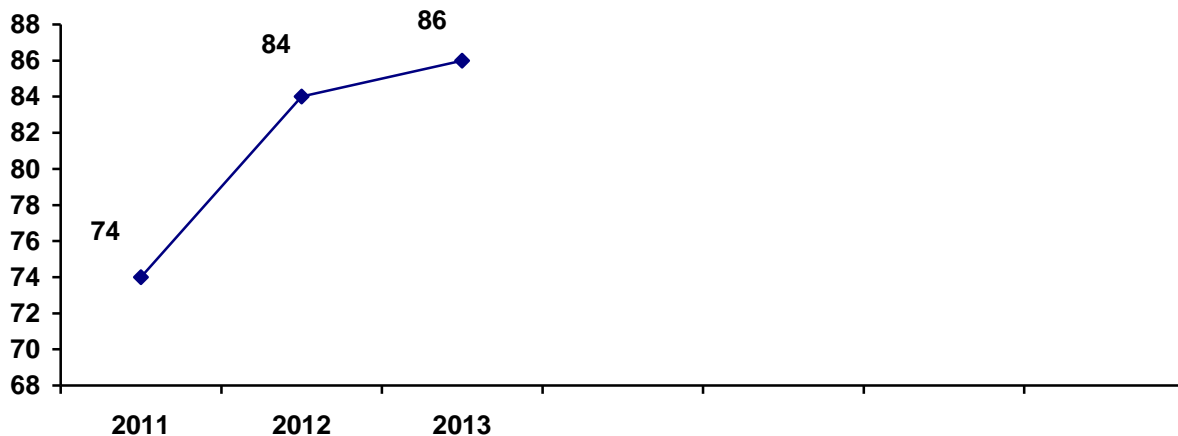
Према подацима Републичког завода за статистику о броју запослених у Републици Србији, (годишњи просек израчунат на бази два стања: 31.03. и 30.09.2013. године), на територији Подунавског округа, било је 34945 запослених лица у привредним друштвима, предузећима, установама, задругама, организацијама и предузетници (лица која самостално обављају делатност и запослени код њих), што представља 133 запослених на 1000 становника. У поређењу са претходном годином може се рећи да је број запослених смањен за 4,51%. Од приказаног броја запослених 42,2% биле су жене а остало мушкарци (57,8%). У посматраном периоду на територији Подунавског округа, према подацима Националне службе за запошљавање, било је укупно 16845 незапослених лица, односно 86 лица нема запослење на 1000 становника. Од приказаног броја незапослених 53,6% биле су жене.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ
Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац
Web: www.javnozdravljeponadlanu.com
E- mail: zavodpo0311@open.telekom.rs
Тел.: 012/222-568; 223-153; Факс: 012/220-913

У поређењу са претходним годинама (2012. године број незапослених био је 16674 лица, 2011. године број незапослених износио је 14778 лица), може се рећи да је стопа незапослених у последњих пар година у сталном порасту (графикон 1).

Графикон 1. Стопе незапослених у Подунавском округу у периоду од 2011. до 2013. године

Просечне зараде утврђене на основу Закона о раду („Сл. гласник РС”, број 24/2005 и 61/2005) без пореза и доприноса, по запосленом у 2013. години на територији Подунавског округа износиле су 37633 РСД, што је у поређењу са претходном годином мање за 2,47%.

III. ОПШТИ ПОКАЗАТЕЉИ ЗДРАВСТВЕНОГ СТАЊА СТАНОВНИШТВА

Здравствено стање становништва, као предуслов укупног економског развоја друштва, представља мултидимензионалну карактеристику популације и условљено је низом фактора међу којима су услови рада и живљења, физичка средина и организација здравствене заштите.

Најчешће коришћени индикатори здравственог стања становништва су: општи морбидитет, морбидитет од одређених болести, морталитет, апсентизам и инвалидност.

3.1. Општи морбидитет

Општи морбидитет као индикатор здравственог стања становништва на територији Подунавског округа, у овој анализи, посматран је кроз *Извештаје о обољењима, стањима и повредама* на нивоу домова здравља посматраног округа.

3.1.1. Морбидитет на нивоу примарне здравствене заштите

Општи морбидитет на нивоу домова здравља Подунавског округа посматран је у оквиру служби за здравствену заштиту: мале и предшколске деце, школске деце, жена, медицине рада, опште медицине и стоматологије.

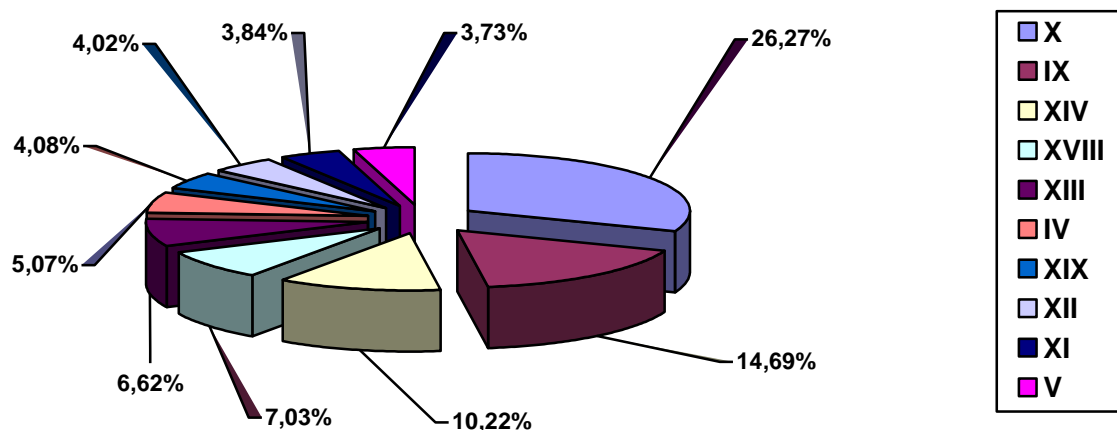
У 2014. години на нивоу свих домова здравља Подунавског округа регистровано је у поменутиим службама, без стоматологије укупно 446560 обољења, са општом стопом морбидитета од 2293,57‰. Према броју корисника здравствене заштите на нивоу округа (194701 становника), може се закључити да у просеку на сваког становника долазе по 2,3 обољења.

Најчешће регистрована обољења, стања и повреде према МКБ 10 у Подунавском округу на нивоу примарне здравствене заштите у 2014. години (графикон 2).

Десет водећих група обољења по 10 МКБ у Подунавском округу, регистроване на нивоу примарне здравствене заштите у 2014. години, биле су:

1. Болести система за дисање (X група) (26,27%)
2. Болести система крвотока (IX група) (14,69%)
3. Болести мокраћно-полног система (XIV група) (10,22%)
4. Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази (XVIII група) (7,03%)
5. Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива (XIII група) (6,62%)
6. Болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма (IV група) (5,07%)
7. Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора (XIX група) (4,08%)
8. Болести коже и болести поткожног ткива (XII група) (4,02%)
9. Болести система за варење (XI група) (3,84%)
10. Душевни поремећаји и поремећаји понашања (V група) (3,73%)

Графикон 2. Десет најчешћих група обољења по МКБ 10 регистрованих у Домовима здравља Подунавског округа 2014. године

Анализирајући морбидитет, односно обољења регистрована у службама домова здравља Подунавског округа у 2014 години, може се рећи да убедљиво прво место заузимају Болести система за дисање као и у претходне три године (2011., 2012. и 2013. године).

Према годишњем Извештају о кретању заразних и паразитарних болести на територији Подунавског округа у 2014. години, пријављено је укупно 3605 оболелих лица, што је за 8210 лица или 69,49% мање у односу на претходну годину. Од укупног

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ
Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац
Web: www.javnozdravljeponadlanu.com
E- mail: zavodpo0311@open.telekom.rs
Тел.: 012/222-568; 223-153; Факс: 012/220-913

броја оболелих, 3 лица су умрла (Enterocolitis per Clostridium difficile 2 лица и Infectio intestinalis bacterialis, non specificata 1 лице). Водеће место међу пријављеним заразним болестима за територију посматраног округа као и претходне године заузимају: influenza virus non identificatum, Varicella и Diarrhoea et gastroenteritis.

Учесталост заразних болести у Подунавском округу, у 2014. години, приказана је у табели број 3.

Табела 3. Регистроване заразне болести на територији Подунавског округа у 2014. години

Rang.	ОБОЉЕЊЕ	Број оболелих у 2014. години	Индекс
1.	Influenza, virus non identificatum	1610	44,66
2.	Varicella	975	27,05
3.	Diarrhoea et gastroenteritis	437	12,12
4.	Scabies	185	5,13
5.	Tonsillitis acuta	86	2,39
6.	Mononucleosis infectiosa	73	2,02
7.	Scarlatina	42	1,17
8.	Enterocolitis per Clostridium difficile	38	1,05
9.	Toxiinfectio alimentaris-intoxicatio	33	0,92
10.	ТБЦ потврђена бактериолошки и хистолошки	10	0,28
11.	Остале	116	3,22
	СВЕГА	3605	100,0

Проблем који постоји од раније, односи се на пријављивање заразних болести од стране приватног здравственог сектора, може се рећи да је боља сарадња него претходних година.

У 2014. години бележи се стопа морталитета од заразних болести у Браничевском и Подунавском округу од 1,3/100.000, што је исто као и претходне године.

На територији оба посматрана округа у 2014. години, није било оболелих од морбила, пертусиса и рубеле. У току 2014. године, бележи се повећање броја оболелих од паротитиса (9 регистрованих оболелих) у односу на претходну годину (2 регистрована оболела).

Према закључцима изнетим од стране комисије за контролу и праћење кретања заразних и паразитарних болести, епидемиолошка ситуација заразних болести на територији Подунавског округа у 2014. години, је уобичајена.

3.1.2. Хронична незаразна обољења

Хронична незаразна обољења као болести савременог доба, на жалост, у сталном су порасту и законски подлежу обавезној пријави и одјави према Правилнику о обрасцу регистра и начину његовог вођења, обрасцу пријаве и поступку пријављивања и одјављивања одређених болести („Сл. гласник РС”, бр. 2/1980, 42/1986). У поменута

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ
Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац
Web: www.javnozdravljeponadlanu.com
E- mail: zavodpo0311@open.telekom.rs
Тел.: 012/222-568; 223-153; Факс: 012/220-913

обољења спадају: рак и леукемија, ендемска нефропатија, психозе, шећерна болест, реуматска грозница, прогресивно мишићне дистрофије, хемофилија, хронична инсуфицијенција бубрега, наркоманија, коронарне болести срца и опструктивне болести плућа, а поред ових у протеклом периоду од доношења поменутог Правилника, била су праћена у појединим општинама и следећа обољења: церебрална парализа, мултипла склероза и цистична фиброза.

Проблем који је присутан када су поменуте болести у питању у нашој средини је исти као и код заразних болести – нередовно пријављивање и одјављивање истих, како од стране државног тако и приватног сектора. Стога подаци у постојећим регистрима оболелих од хроничних незаразних болести не говоре о преваленци ових обољења, већ само о величини проблема.

Према подацима са којима располаже Завод за јавно здравље Пожаревац, мора се нагласити да је у 2014. години, број регистрованих хроничних незаразних обољења приказан као збир приспелих пријава/одјава ових болести из здравствених установа и констатованих дијагноза из Потврда о смрти лица која су боловала од хроничних незаразних болести, било да су оне основни или пратећи узрок смрти. Зато дајемо приказ регистрованих хроничних незаразних обољења у 2014. години са територије Подунавског округа из ова два извора података (Табела 4).

Табела 4. Приказ броја регистрованих хроничних незаразних обољења на територији Подунавског округа у 2014. години

Регистрована хронична незаразна обољења	Извор података		Укупно
	Пријаве из здравствених установа	Образац Потврда о смрти	
Рак и леукемија**	-	561	561
Ендемска нефропатија	-	-	-
Психозе	-	17	17
Шећерна болест**	214	341	555
Реуматска грозница	-	-	-
Прогресивно мишићне дистрофије	-	-	-
Хемофилија	-	-	-
Хронична инсуфици.бубрега	13	98	111
Наркоманија	-	-	-
Акутни коронарни синдром*	350	450	800
Опструктивне болести плућа	126	136	262
Мултипла склероза	-	-	-
Цистична фиброза	-	-	-
Дечија церебрална парализа	-	-	-
СВЕГА	703	1603	2306

* За акутни коронарни синдром узет је податак у првој колони /пријаве здравствених установа/ са одељења епидемиологије, а у другој колони налази се укупан број коронарних болести из потврда о смрти.

** По истом принципу су уписани подаци за : рак и леукемију и шећерну болест.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ
Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац
Web: www.javnozdravljeponadlanu.com
E- mail: zavodpo0311@open.telekom.rs
Тел.: 012/222-568; 223-153; Факс: 012/220-913

Анализирајући посматране болести, може се рећи да су, на територији Подунавског округа, најчешћа хронична незаразна обољења: акутни коронарни синдром, малигне болести и шећерна болест.

Обзиром да малигна обољења, због посебног социомедицинског значаја захтевају посебну пажњу, на овом месту ћемо приказати број оболелих особа и сирову стопу инциденце од ове болести према полу (број новооболелих М/број мушког становништва*1000 и број новооболелих Ж/број женског становништва*1000) на територији Подунавског округа у 2012. години (Табела 5).

Подаци за оболеле од малигнух болести (рак и леукемија) преузети су из Националног регистра за рак (Кан Рег 4) које прикупља Центар за контролу болести Завода за јавно здравље Пожаревац из здравствених установа на територији Браничевског и Подунавског округа. Наглашавамо да последње званичне стопе инциденце оболелих од малигнух болести, након што су прикупљени подаци употпуњени од стране Института за јавно здравље Србије, пријавама из здравствених установа са територије целе републике, су из 2013. године, и приказујемо их у табели број 5.

Код пријављивања оболелих од малигнух болести присутан је проблем подрегистрације, тј. нередовно пријављивање и одјављивање истих, како од стране државног, тако и приватног сектора.

Табела 5. Приказ броја оболелих од малигнух болести по полу и по општинама на територији Подунавског округа у 2013. години

Територија	Мушки пол		Женски пол	
	број оболелих	стопа инциденце	број оболелих	стопа инциденце
Велика Плана	97	4,91	93	4,59
Смедерево	237	4,49	245	4,52
Смедеревска Паланка	111	4,58	81	3,24
Подунавски округ	445	4,60	419	4,21

Посматрајући број оболелих од малигнух болести према полу, уочава се да на нивоу Подунавског округа, мушкарци чешће оболевају од малигнух обољења.

На основу броја Пријава из здравствених установа, које су достављене у Одељење за превенцију и контролу незаразних болести Завода за јавно здравље Пожаревац, у току 2014. године, укупан број новооболелих од шећерне болести по полу и по општинама Подунавског округа приказали смо у табели број 6.

	РЕПУБЛИКА СРБИЈА ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац Web: www.javnozdravljeponadlanu.com E- mail: zavodpo0311@open.telekom.rs Тел.: 012/222-568; 223-153; Факс: 012/220-913	
--	---	--

Табела 6. Приказ броја оболелих од шећерне болести по полу и по општинама на територији Подунавског округа у 2014. години

Територија	Мушки пол		Женски пол	
	број оболелих	стопа инциденце	број оболелих	стопа инциденце
Велика Плана	8	0,40	9	0,44
Смедерево	75	1,42	87	1,60
Смедеревска Паланка	15	0,62	20	0,80
Подунавски округ	98	1,01	116	1,17

Посматрајући број оболелих од шећерне болести према полу, на нивоу округа, уочава се да жене чешће него мушкарци оболевају од шећерне болести.

3.1.3. Апсентизам и инвалидност

Апсентизам, односно привремена одсутност са посла, као и инвалидност, односно свако ограничење или немогућност због недостатка, обављања неке активности на начин који се сматра нормалним за људско биће су веома важни показатељи здравственог стања становништва. Недостатак је објективна појава и може се доказати медицинским дијагностичким поступком, док је инвалидност релативна и зависи од врсте и степена оштећења као и од посла којим се особа бави, односно вештина које су јој у послу потребне. Анализа ових показатеља је веома важна за здравствену службу како би благовремено предузела мере специфичне превенције на нивоу примарне превенције као и мере лечења и рехабилитације оболелих лица.

Према подацима са којима располаже Завод за јавно здравље Пожаревац из Извештаја о привременој неспособности – спречености за рад у току 2014. године на територији Подунавског округа регистровано је укупно 22353 случаја апсентизма са 652677 дана одсуствовања са посла. У поређењу са претходном годином, број случајева апсентизма је мањи за 4,9%; а број дана одсуствовања са посла је за 4,3% већи у односу на претходну годину (табела 7).

Табела 7. Приказ привремене неспособности-спречености за рад на територији Подунавског округа у 2014. години

Ред. бр.	Узрок неспособности/спречености за рад	Број случајева	Број дана	Стопа
1	Болести и повреде ван рада	19053	373117	54,52
2	Повреде на раду	395	11052	1,13
3	Трудноћа и порођај	809	194007	2,32
4	Нега члана породице	2096	74501	6,00
СВЕГА		22353	652677	63,97

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ
Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац
Web: www.javnozdravljeponadlanu.com
E- mail: zavodpo0311@open.telekom.rs
Тел.: 012/222-568; 223-153; Факс: 012/220-913

Резултати анализе привремене спречености за рад у Подунавском округу показују да је највећи број поменутих случајева као и највећи број дана одсуствања са посла у 2014. години био због болести и повреда ван рада (85,24% случајева и 57,17% дана). На територији Подунавског округа, стопа броја случајева неспособности/спречености за рад у 2014. години, износи 64 на 100 запослених радника (процењени број радника за Подунавски округ према Републичком заводу за статистику износи 34945 радника).

На основу приказаних резултата може се рећи да је инвалидност и апсентизам проблем са којим се суочавају све општине Подунавског округа и који значајно утиче на резултате анализе здравственог стања становништва.

3.2. Здравствено стање појединих категорија становништва

У оквиру анализе здравственог стања становништва Подунавског округа посматрани су: здравствено стање мале и предшколске деце, школске деце и омладине, одраслог становништва и жена, као и стање здравља уста и зуба свих категорија становништва.

3.2.1. Здравствено стање предшколске деце (од 0 до 6 година)

На територији Подунавског округа у 2014. години здравствену заштиту користило је укупно 9829 детета предшколског узраста од 0 до 6 година.

У оквиру служби за здравствену заштиту предшколске деце у 2014. години, домова здравља Подунавског округа, регистровано је укупно 59523 обољења са стопом од 6055,86/1000, односно на свако дете долази по 6,1 обољење, што је за 1,0 обољења више у односу на претходну годину.

Водеће групе болести и стања по МКБ-10 регистроване у оквиру служби за здравствену заштиту мале и предшколске деце Подунавског округа у 2014. години биле су:

1. Болести система за дисање (X група) (65,57%)
2. Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази (XVIII група) (6,34%)
3. Болести коже и болести поткожног ткива (XII група) (5,77%)
4. Заразне болести и паразитарне болести (I група) (5,69%)
5. Болести ува и болести мастоидног наставка (VIII група) (4,52%)
6. Болести система за варење (XI група) (3,72%)
7. Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора (XIX група) (2,50%)
8. Болести мокраћно-полног система (XIV група) (1,90%)
9. Болести ока и припојака ока (VII група) (1,79%)
10. Болести крви и болести крвотворних органа и поремећаји имунитета (III група) (0,65%)

Према приказаним резултатима анализе може се закључити да су код предшколске деце на територији Подунавског округа убедљиво прво место, као и претходних година, заузеле Болести система за дисање са 65,57%. Стопа обољења за Болести система за дисање била је 3970,90/1000.

	<p style="text-align: center;">РЕПУБЛИКА СРБИЈА ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац Web: www.javnozdravljeponadlanu.com E- mail: zavodpo0311@open.telekom.rs Тел.: 012/222-568; 223-153; Факс: 012/220-913</p>	
--	--	--

Табела 8. Приказ најчешћих дијагноза које су регистроване у служби за здравствену заштиту предшколске деце на територији Подунавског округа 2014. године

Ранг	О К Р У Г		
	П О Д У Н А В С К И		
	Дијагноза	Број	% од укупног броја дијагноза
1.	Pharyngitis acuta et tonsillitis acuta	17529	29,44
2.	Инфекције горњих респираторних путева неспецифичне локализације	10915	18,33
3.	Bronchitis acuta et bronchiolitis acuta	4801	8,06
4.	Laryngitis et tracheitis acuta	3599	6,04
5.	Друге болести коже и поткожног ткива	2580	4,33

Приказани резултати показују да су и у 2014. години, као и у претходне четири године, Болести система за дисање, односно акутна упала грла и крајника као и горњих дисајних путева били најчешћи проблем код мале деце на територији Подунавског округа (табела 8).

3.2.2. Здравствено стање школске деце и омладине (од 7 до 18 година)

На територији Подунавског округа у 2014. години, здравствену заштиту је користило укупно 22936 школске деце и омладине од 7 до 18 година.

У оквиру служби за здравствену заштиту школске деце и омладине домова здравља Подунавског округа у 2014. години, регистровано је укупно 82817 обољења са стопом од 3610,79/1000, односно на свако школско дете долази по 3,6 обољења, што је за 0,2 обољења више него у претходној години.

Водеће групе болести и стања по МКБ-10 регистроване у оквиру служби за здравствену заштиту школске деце и омладине Подунавског округа у 2014. години биле су:

1. Болести система за дисање (X група) (47,98%)
2. Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази (XVIII група) (10,71%)
3. Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора (XIX група) (6,38%)
4. Заразне болести и паразитарне болести (I група) (5,67%)
5. Болести коже и болести поткожног ткива (XII група) (5,57%)
6. Болести система за варење (XI група) (4,46%)
7. Болести мокраћно-полног система (XIV група) (3,98%)
8. Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива (XIII група) (3,69%)
9. Болести ува и болести мастоидног наставка (VIII група) (2,61%)
10. Болести ока и припојка ока (VII група) (2,30%)

Према претходно приказаним резултатима анализе, јасно се види да су код школске деце и омладине у Подунавском округу, Болести система за дисање најчешће дијагностикована обољења и да су, као и претходне године, убедљиво на првом месту са учешћем од 47,98%. Стопа оболевања од Болести система за дисање износи 1732,30/1000.

	<p style="text-align: center;">РЕПУБЛИКА СРБИЈА ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац Web: www.javnozdravljeponadlanu.com E- mail: zavodpo0311@open.telekom.rs Тел.: 012/222-568; 223-153; Факс: 012/220-913</p>	
--	--	--

Табела 9. Приказ најчешћих дијагноза које су регистроване у служби за здравствену заштиту школске деце и омладине на територији Подунавског округа 2014. године

Ранг	О К Р У Г		
	П О Д У Н А В С К И		
	Дијагноза	Број	% од укупног броја дијагноза
1.	Pharyngitis acuta et tonsillitis acuta	19814	23,92
2.	Инфекције горњих респираторних путева неспецифичне локализације	9424	12,37
3.	Bronchitis acuta et bronchiolitis acuta	4498	5,43
4.	Други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази	4435	5,35
5.	Друге специфичне, неспецифичне и вишеструке повреде	3831	4,62

Приказани резултати показују да су и у 2014. години, као и претходних година, Болести система за дисање, односно акутна упала грла и крајника као и инфекције горњих дисајних путева били најчешћи проблем код школске деце и омладине на територији Подунавског округа (табела 9).

Систематски прегледи, који су веома добар показатељ здравственог стања школске деце и омладине, спроведени су код ученика основних и средњих школа на територији Подунавског округа у 2014. години, са обухватом од 97,69% код основаца и са 95,14% код ученика средње школе у односу на планирани број (табела 10.).

	<p style="text-align: center;">РЕПУБЛИКА СРБИЈА ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац Web: www.javnozdravljeponadlanu.com E- mail: zavodpo0311@open.telekom.rs Тел.: 012/222-568; 223-153; Факс: 012/220-913</p>	
--	--	--

Табела 10. Приказ утврђених стања/обољења након спроведених систематских прегледа код ученика основне и средње школе Подунавског округа у 2014. години

	О К Р У Г			
	П О Д У Н А В С К И			
	Ученици основне школе		Ученици средње школе	
Број ученика који подлежу систематским прегледима у току године	7632	95,0	3602	95,0
Обухваћено систематским прегледом	7456	97,69	3427	95,14
Утврђено стање / обољење	Број	%	Број	%
Лоше телесно држање	1730	23,20	1044	30,46
Лоша телесна развијеност	141	1,89	46	1,34
Лоша телесна ухрањеност	664	8,91	372	10,85
Изражена деформација кичме (лордоза, сколиоза...)	-	-	-	-
Деформације грудног коша	533	7,15	227	6,62
Сметње вида и мотилитета	74	0,99	46	1,34
Оштећење слуха	9	0,12	3	0,09
Срчане мане	10	0,13	1	0,03
Недовољна психичка развијеност	52	0,70	12	0,35
Говорне мане	162	2,17	14	0,41
Деформације стопала	1679	22,52	502	14,65

Анализа добијених резултата након спроведених систематских прегледа ученика у дефинисаним узрасту, показују да су код ученика основне школе, као и претходне године, најчешће дијагностиковани проблеми: лоше телесно држање (23,20%), деформације стопала (22,52%) и лоша телесна ухрањеност (8,91%). Код ученика средње школе најчешће дијагностиковани проблеми били су, као и претходне године: лоше телесно држање (30,46%), деформације стопала (14,65%) и лоша телесна ухрањеност (10,85%).

3.2.3. Здравствено стање одраслог становништва

Анализа здравственог стања одраслог становништва на територији Подунавског округа за 2014. годину, рађена је на основу података добијених из служби опште медицине и медицине рада, домова здравља са територије посматраног округа.

3.2.3.1. Служба опште медицине

На територији Подунавског округа, здравствене услуге у оквиру служби опште медицине остварује 125339 корисника.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ
Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац
Web: www.javnozdravljeponadlanu.com
E- mail: zavodpo0311@open.telekom.rs
Тел.: 012/222-568; 223-153; Факс: 012/220-913

У оквиру служби опште медицине домова здравља Подунавског округа у 2014. години регистровано је укупно 246390 обољење са стопом од 1965,79/1000, односно 2 обољења по одраслој особи, што је за 0,2 обољења више него у претходној години.

Водеће групе болести и стања по МКБ-10 регистроване у оквиру служби опште медицине домова здравља Подунавског округа у 2014. години, биле су:

1. Болести система крвотока (IX група) (24,87%)
2. Болести система за дисање (X група) (14,04%)
3. Болести мишићно-коштаног система и везивниг ткива (XIII група) (9,73%)
4. Болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма (IV група) (7,83%)
5. Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази (XVIII група) (6,82%)
6. Болести мокраћно-полног система (XIV група) (6,45%)
7. Душевни поремећаји и поремећаји понашања (V група) (5,90%)
8. Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора (XIX група) (4,16%)
9. Болести система за варење (XI група) (4,07%)
10. Болести коже и болести поткожног ткива (XII група) (3,62%)

Резултати анализе показују да су у служби опште медицине у 2014. години, као и претходне године, на првом месту регистроване Болести система крвотока са 24,87%, чија стопа износи 488,92/1000. Најчешће регистроване дијагнозе у оквиру служби опште медицине на територији Подунавског округа приказане су у табели број 11.

Табела 11. Приказ најчешћих дијагноза које су регистроване у служби опште медицине на територији Подунавског округа 2014. године

Ранг	ОКРУГ ПОДУНАВСКИ		
	Дијагноза	Број	% од укупног броја дијагноза
1.	Hypertensio arterialis essentialis (primaria)	39985	16,22
2.	Pharyngitis acuta et tonsillitis acuta	13756	5,58
3.	Други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази	12358	5,01
4.	Друга обољења леђа	12322	5,00
5.	Diabetes mellitus	10894	4,42

Приказани резултати показују да су, као и претходних година, висок крвни притисак, акутна упала грла и крајника били најчешћи здравствени проблеми код одраслог становништва на територији Подунавског округа и у 2014. години.

3.2.3.2. Служба здравствене заштите радника

На територији Подунавског округа у 2014. години, здравствене услуге у оквиру службе медицине рада, користило је укупно 36597 радно-активних лица.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ
Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац
Web: www.javnozdravljeponadlanu.com
E- mail: zavodpo0311@open.telekom.rs
Тел.: 012/222-568; 223-153; Факс: 012/220-913

У оквиру служби медицине рада домова здравља Подунавског округа у 2014. години, регистровано је укупно 23796 обољења са стопом од 650,22 на 1000 корисника.

Водеће групе болести и стања по МКБ-10 које су регистроване у оквиру служби медицине рада Подунавског округа у 2014. години биле су:

1. Болести система за дисање (X група) (16,65%)
2. Болести система крвотока (IX група) (15,99%)
3. Болести мишићно-коштаног система и везивниг ткива (XIII група) (9,97%)
4. Болести мокраћно-полног система (XIV група) (9,10%)
5. Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази (XVIII група) (8,19%)
6. Болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма (IV група) (7,64%)
7. Болести система за варење (XI група) (5,22%)
8. Душевни поремећаји и поремећаји понашања (V група) (5,14%)
9. Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора (XIX група) (4,78%)
10. Болести коже и болести поткожног ткива (XII група) (4,14%)

Анализа показује да су код радно-активног становништва на територији Подунавског округа највећи здравствени проблем у 2014. години, биле Болести система за дисање (16,65%), затим Болести система крвотока (15,99%) и Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива (9,97%). Стопа оболевања за Болести система за дисање у Подунавском округу 2014. године била је 108,23 на 1000 корисника.

Најчешће регистроване дијагнозе у оквиру служби медицине рада Подунавског округа приказане су у табели број 12.

Табела 12. Приказ најчешћих дијагноза које су регистроване у служби медицине рада на територији Подунавског округа 2014. године

Ранг	О К Р У Г		
	П О Д У Н А В С К И		
	Дијагноза	Број	% од укупног броја дијагноза
1.	Hypertensio arterialis essentialis (primaria)	2215	9,30
2.	Pharyngitis acuta et tonsillitis acuta	1456	6,11
3.	Други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази	1321	5,55
4.	Друга обољења леђа	1154	4,84
5.	Cystitis	919	3,86

Анализирајући приказане дијагнозе може се рећи да су, као и претходне године, висок крвни притисак, акутна упала грла и крајника и недефинисани симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази, били најчешћи здравствени проблеми код радно-активног становништва Подунавског округа у 2014. години.

3.2.4. Здравствено стање жена

На територији Подунавског округа у 2014. години, здравствене услуге у оквиру служби за здравствену заштиту жена, користило је укупно 83856 жена које припадају животној доби од 15 и више година.

У 2014. години, у оквиру служби за здравствену заштиту жена Подунавског округа регистровано је укупно 34034 обољења са стопом од 405,86 на 1000 корисника.

Водеће групе болести и стања по МКБ 10 регистроване у оквиру служби за здравствену заштиту жена домова здравља посматраног округа у 2014. години биле су:

1. Болести мокраћно-полног система (XIV група) (68,07%)
2. Трудноћа, рађање и бабиње (XV група) (28,26%)
3. Тумори (II група) (2,84%)
4. Заразне болести и паразитарне болести (I група) (0,58%)
5. Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора (XIX група) (0,21%)
6. Болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма (IV група) (0,01%)
7. Болести крви и болести крвотворних органа и поремећаји имунитета (III група) (0,01%)
8. Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности (XVII група) (0,01%)

Анализа здравственог стања жена које живе на територији Подунавског округа показује да су у 2014. години, као и претходних година, убедљиво прво место заузеле Болести мокраћно-полног система са 68,07%, чија стопа износи 276,27/1000; док су као и претходне године, забрињавајуће треће место заузели Тумори са 2,84%.

Најчешће регистроване дијагнозе у оквиру служби за здравствену заштиту жена домова здравља Подунавског округа приказане су у табели број 13.

Табела 13. Приказ најчешћих дијагноза које су регистроване у служби за здравствену заштиту жена на територији Подунавског округа 2014. године

Ранг	О К Р У Г		
	П О Д У Н А В С К И		
	Дијагноза	Број	% од укупног броја дијагноза
1.	Друга обољења мокраћно-полног пута	6793	19,29
2.	Morbi climacterici	2984	8,76
3.	Поремећаји менструације	2874	8,44
4.	Cervicitis uteri	2624	7,70
5.	Друга запаљења женских карличних органа	2013	5,91

Приказани резултати показују да су, највећи здравствени проблем код жена са 15 и више година живота, на територији Подунавског округа, у 2014. години, била недефинисана обољења мокраћно-полног пута, болести менопаузе и поремећаји менструације.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ
Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац
Web: www.javnozdravljeponadlanu.com
E- mail: zavodpo0311@open.telekom.rs
Тел.: 012/222-568; 223-153; Факс: 012/220-913

3.2.5. Здравствено стање зуба и орално здравље

У оквиру службе стоматолошке здравствене заштите током 2014. године, на територији Подунавског округа регистровано је укупно 65299 обољења са стопом од 335,38 на 1000 становника.

Од укупног броја приказаних обољења зуба на територији Подунавског округа (65299), код деце од 0 до 6 година регистровано је 4995 обољења (стопа 508,19/1000), код школске деце од 7 до 14 година регистровано је 19512 обољења (стопа 1217,67/1000), код школске деце од 15 до 18 година регистровано је 8492 обољења (стопа 1228,59/1000), код одраслих од 19 до 64 године регистровано је 28120 обољења (стопа 219,39/1000) и код лица са 65 и више година регистровано је 4180 обољења (стопа 123,8/1000).

Табела 14. Приказ најчешћих дијагноза које су регистроване у служби стоматолошке здравствене заштите на територији Подунавског округа 2014. године

Ранг	О К Р У Г		
	П О Д У Н А В С К И		
	Дијагноза	Број	% од укупног броја дијагноза
1.	Caries dentium (Каријес)	24381	37,33
2.	Morbi pulpaе et textus periapicalis (Болести пулпе зуба и ткива око врха зуба)	18306	28,03
3.	Gingivitis et morbi periodontales (Запаљење десни и болести околине зуба)	6460	9,89
4.	Disordines evolutionis et eruptionis dentium (Поремећаји развоја и ницања зуба)	5216	7,98
5.	Morbi dentium et textus sustentionalis alii (Неозначене болести зуба и потпорног ткива)	3645	5,58

Резултати анализе показују да су и у 2014. години, као и претходних година, на територији Подунавског округа, најчешће регистроване дијагнозе у оквиру стоматолошке здравствене заштите биле: зубни каријес, болести пулпе зуба и ткива око врха зуба и запаљење десни и болести околине зуба (табела 14).

3.3. Болнички морбидитет

Болнички морбидитет, као веома важан показатељ здравственог стања становништва на територији Подунавског округа посматран је кроз Извештаје о хоспитализацији болнички лечених лица.

На територији Подунавског округа стационарну здравствену заштиту становништву обезбеђују Општа болница „Свети Лука” Смедерево и Општа болница „Стефан Високи” Смедеревска Паланка.

Болничко лечење на територији Подунавског округа у 2014. години, са бројем уговорених здравствених радника (лекара и медицинских сестара/техничара), капацитетом, оптерећеношћу, заузетостју и просечном дужином лечења приказано је у табели број 15.

	РЕПУБЛИКА СРБИЈА ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац Web: www.javnozdravljeponadlanu.com E- mail: zavodpo0311@open.telekom.rs Тел.: 012/222-568; 223-153; Факс: 012/220-913	
--	--	--

Табела 15. Стационарно лечење на територији Подунавског округа у 2014. години

ОКРУГ	Општа болница	Број запослених*			Број пост-еља	Број лече-них	Број б.о. дана	Просечна дужина лечења	Заузет. постеља у %	Број умрлих
		Укуп	Лекара	Технич.						
Подунавски	Смедерево	631	155	476	399	10400	83086	7,99	57,05	473
	Смедерев Паланка	423	92	331	300	8885	77265	8,70	70,56	486
	Свега	1054	247	807	699	19285	160351	8,31	62,85	959

* Приказани број запослених подразумева само уговорене лекаре и техничаре без осталих здравствених радника (фармацеута), сарадника и немедицинског особља.

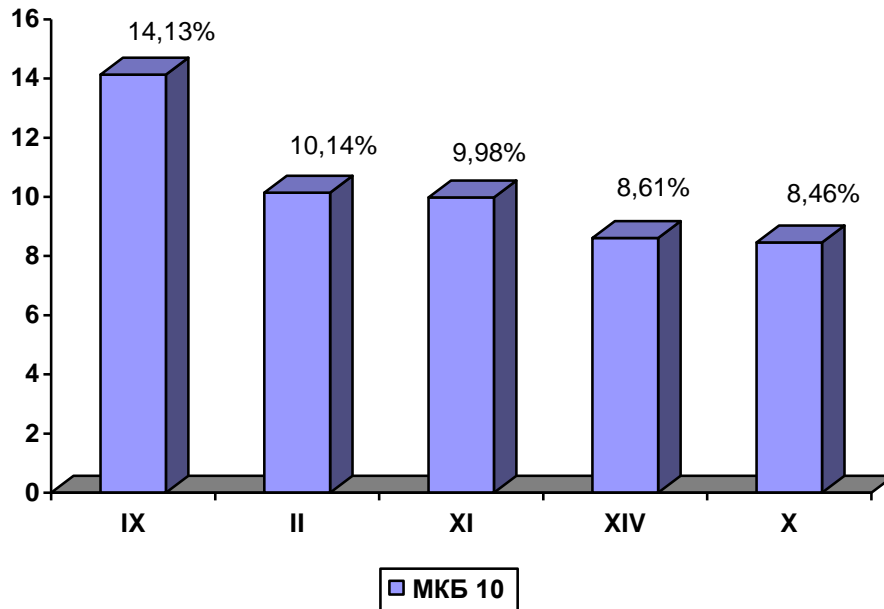
Према добијеним резултатима стопа хоспитализације у 2014. години у Општој болници Смедерево била је 86,4 хоспитализованих на 1000 становника, а у Општој болници Смедеревска Паланка стопа хоспитализације износила је 117,1 болнички лечених лица на 1000 становника. У 2014. години, на нивоу Подунавског округа, за две болнице, стопа хоспитализације је износила 98,3 на 1000 становника, што је за 4,8 мања у односу на претходну годину.

Анализирајући старосну структуру стационарно лечених лица у 2014. години, у општим болницама Подунавског округа, може се рећи да од укупног броја лечених највећи проценат, како у Општој болници Смедерево тако и Општој болници Смедеревска Паланка, припада особама са 65 и више година (34,27% болница у Смедереву и 37,9% болница у Смедеревској Паланци). Најмањи проценат од укупног броја лечених, на нивоу Подунавског округа, припада категорији становништва од 7 до 18 година (6,15%).

Према основном разлогу хоспитализације, резултати анализе показују да је и у 2014. години, као и претходне године, највећи број лица на територији Подунавског округа био хоспитализован због Болести система крвотока (14,13%). Оно што забрињава, јесте чињеница да Тумори, као разлог хоспитализације заузимају високо друго место са 10,14% а прошле године били су на трећем месту са 9,51% (графикон 3).

Графикон 3. Најчешћи разлози хоспитализације на територији Подунавског округа по МКБ 10 у 2014. години

Приказ водећих група болести у општим болницама Подунавског округа у табели број 16., показује да Болести система крвотока заузимају прво место и у Општој болници Смедерево са 14,02% лечених и у Општој болници Смедеревска Паланка са 14,26% од укупног броја лечених. Поменута група болести била је водећа у обе болнице и претходне две године.

Табела 16. Приказ водећих група болести у болницама Подунавског округа у 2014. години

Ред бр.	ОКРУГ	ОПШТА БОЛНИЦА	ГРУПА БОЛЕСТИ ПО МКБ-10	БРОЈ ХОСПИТАЛ.	%ОД УКУП. БРОЈА ЛЕЧЕНИХ
1.	Подунавски	СМЕДЕРЕВО	IX	1458	14,02
			II	1088	10,46
			XI	1052	10,12
			XIV	750	7,21
			X	659	6,34
		СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА	IX	1267	14,26
			X	972	10,94
			XIV	910	10,24
			XI	872	9,81
		II	867	9,76	

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
 ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ
 Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац
 Web: www.javnozdravljeponadlanu.com
 E-mail: zavodpo0311@open.telekom.rs
 Тел.: 012/222-568; 223-153; Факс: 012/220-913

Најчешће утврђене дијагнозе, као основни разлог болничког лечења, у општим болницама Подунавског округа приказане су у табели број 17. Ако се искључи разлог хоспитализације због порођаја (Partus spontaneus capite i Partus sectione caesarea selectivus), у Општој болници Смедерево најчешћи разлози хоспитализације били су Злоћудни тумор душника и плућа, неозначен а у Општој болници Смедеревска Паланка, Инфаркт мозга, неознаћен (табела 17.).

Табела 17. Приказ водећих дијагноза болести које су стационарно лечене у општим болницама Подунавског округа 2014. године

Ранг	ПОДУНАВСКИ ОКРУГ					
	ОПШТА БОЛНИЦА СМЕДЕРЕВО			ОПШТА БОЛНИЦА СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА		
	Дијагнозе лечених лица	Број	% од укупног бр.лечених	Дијагнозе лечених лица	Број	% од укупног бр.лечених
1.	Neoplasma malignim bronchi et pulmonis, non specificatum (C34.9)	284	2,73	Infarctus cerebri, non specificatus (I63.9)	209	2,35
2.	Hernia inguinalis unilateralis, non specificata (K40.9)	188	1,81	Hernia inguinalis unilateralis, non specificata (K40.9)	119	1,34
3.	Cataracta senilis incipiens (H25.0)	185	1,78	Cataracta senilis incipiens (H25.0)	116	1,31
4.	Calculus vesicae feleae (K80.2)	176	1,69	Cervicitis uteri (N72)	111	1,25
5.	Abortus imminens (O20.0)	146	1,40	Cardiomyopathia congestiva (I42.0)	102	1,15

Посматрајући IX групу по МКБ-10, односно Болести система крвотока, као водећу групу болести у укупном броју стационарно лечених на територији Подунавског округа, приказали смо најчешће дијагнозе поменуте групе обољења у две опште болнице посматраног округа (табела 18.).

	РЕПУБЛИКА СРБИЈА ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац Web: www.javnozdravljeponadlanu.com E- mail: zavodpo0311@open.telekom.rs Тел.: 012/222-568; 223-153; Факс: 012/220-913
--	---

Табела 18. Приказ најчешћих дијагноза водећих група болести по МКБ-10 у општим болницама Подунавског округа у 2014. години

Ранг	ПОДУНАВСКИ ОКРУГ					
	ОПШТА БОЛНИЦА СМЕДЕРЕВО			ОПШТА БОЛНИЦА СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА		
	Најчешће дијагнозе IX групе по МКБ 10 класификацији (водећа група)	Бр.	% од укупног броја лечених из IX групе	Најчешће дијагнозе IX групе по МКБ 10 класификацији (водећа група)	Бр.	% од укупног броја лечених из IX групе
1.	Insufficiencia cordis non specificata (I50.9)	140	9,60	Infarctus cerebri, non specificatus (I63.9)	209	16,50
2.	Insufficiencia cordis congestiva (I50.0)	105	7,20	Cardiomyopathia congestiva (I42.0)	102	8,05
3.	Fibrillatio atriorum et fluctuatio atriorum (I48)	87	5,97	Morbus cerebrovascularis, non specificatus (I67.9)	79	6,24
4.	Infarctus cerebri propter trombosim arteriae cerebri (I63.3)	86	5,90	Hypertensio arterialis essentialis (I10)	79	6,24
5.	Angina pectoris non specificata (I20.9)	86	5,90	Fibrillatio atriorum et fluctuatio atriorum (I48)	74	5,84

На основу овако приказаних дијагноза, водеће групе болести по МКБ-10, може се рећи да је у 2014. години, у општим болницама Подунавског округа, највећи број лечених болесника био са недовољном функцијом срца, инфарктом мозга и другим болестима система крвотока.

3.4. Морталитет

Подаци са којима смо израчунавали Морталитет, као веома важан индикатор здравственог стања становништва и који припада показатељима „негативног” здравља, односно показатељима смртности у популацији, односе се на последње доступне податке из 2013. године.

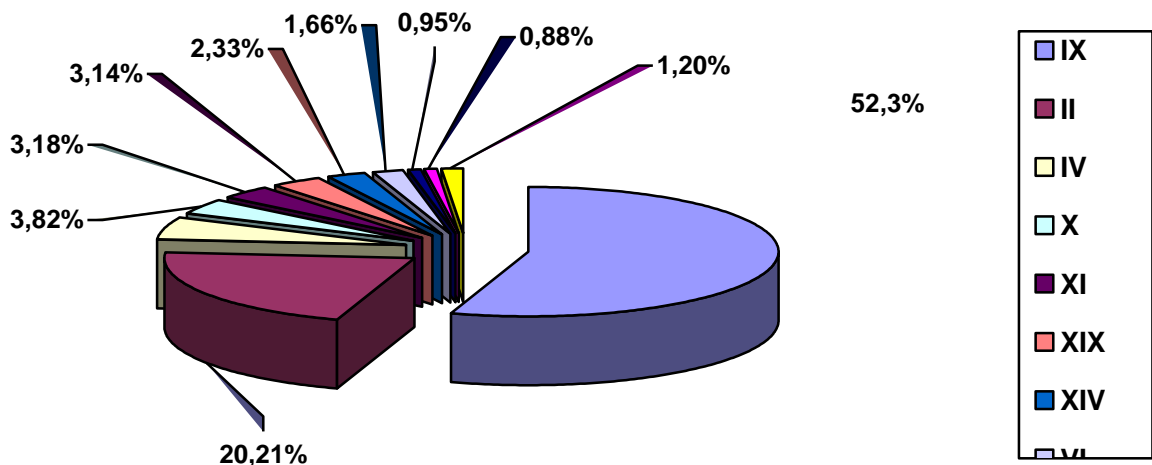
На територији Подунавског округа посматрани су: општа стопа морталитета, специфична стопа морталитета по полу лица од 20 до 49 година, специфична стопа морталитета болести система крвотока и тумора, стопа морталитета одојчади, стопа матерналног морталитета, стопа морталитета деце од једне до навршене четврте године живота, стопа смртности деце до пет година живота и пропорционални морталитет деце до пет година живота (табела 19).

Табела 19. Показатељи „негативног” здравља на територији Подунавског округа у 2013. години

ОПШТИНА	Општа стопа морталитета	Спец. стопа морталитета М 20-49 год. живота	Спец. стопа морталитета Ж 20-49 год. живота	Спец. стопа морталитета Бол. сист. крвотока	Спец. стопа морталитета Тумора	Стопа матерналног морталитета	Стопа морталитета одојчади	Стопа морталитета деце од 1 до навршене 4. године живота	Стопа морталитета деце до 5 године живота	Пропорционални морталитет деце до 5 година живота
Велика Плана	14,89	1,77	1,24	827,86	292,78	0,00	0,00	0,00	7,12	0,34
Смедерево	12,45	1,32	0,92	676,25	286,47	0,00	4,19	0,49	7,34	0,53
Смедеревска Паланка	15,84	1,91	1,50	888,69	310,63	0,00	2,68	0,60	10,72	0,52
Подунавски округ	13,80	1,56	1,12	760,14	293,78	0,00	3,11	0,43	8,08	0,48

Анализа морталитета за 2013. годину на територији Подунавског округа је показала да просечно трајање живота на поменутој територији износи 72,8 година.

Графикон 4. Водећи узроци смрти по МКБ-10 на територији Подунавског округа, према последњим расположивим подацима из 2013. године

Према узроку смрти по МКБ-10, у 2013. години, на територији Подунавског округа, као и претходне године (2012.), највећи број лица је умро од: Болести система крвотока (1480 лица или 52,30%) и Тумора (572 лица или 20,21%) (графикон 4).

	<p style="text-align: center;">РЕПУБЛИКА СРБИЈА ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац Web: www.javnozdravljeponadlanu.com E- mail: zavodpo0311@open.telekom.rs Тел.: 012/222-568; 223-153; Факс: 012/220-913</p>	
--	--	--

IV СПРОВЕДЕНЕ МЕРЕ И АКТИВНОСТИ НА ТЕРИТОРИЈИ ПОДУНАВСКОГ ОКРУГА 2014. ГОДИНЕ У ЦИЉУ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА И УНАПРЕЂЕЊА ЗДРАВЉА СТАНОВНИШТВА И ПРЕВЕНЦИЈЕ БОЛЕСТИ

4.1 Спречавање и сузбијање болести

На територији Подунавског округа у току 2014. године спроведене су мере примарне превенције у циљу очувања здравља и спречавања и сузбијања обољења. Мере спречавања и сузбијања обољења, односно мере специфичне превенције се спроводе као: вакцинација, дезинфекција, дезинсекција и асанација.

4.1.1. Вакцинација

Вакцинација је веома специфична мера превенције јер штити само вакцинисане особе од обољења против којих су вакцинисане. На територији Подунавског округа у 2014. години спроведена је имунизација против одређених заразних болести (туберкулозе, дечије парализе, дифтерије, тетануса, пертусиса, морбила, рубеле, паротитиса, Хепатитиса Б и обољења изазваних *Haemophilus influenzae* (табела 20).

	<p style="text-align: center;">РЕПУБЛИКА СРБИЈА ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац Web: www.javnozdravljeponadlanu.com E- mail: zavodpo0311@open.telekom.rs Тел.: 012/222-568; 223-153; Факс: 012/220-913</p>	
--	--	--

**Табела 20. Приказ спроведене имунизације становништва на територији
 Подунавског округа против одређених заразних болести у 2014. години**

Ред.број	ВАКЦИНА		Број планираних	Број вакцинисаних	%
1.	ТБЦ		1588	1588	100
2.	ОПВ	Број вакцинисаних	1618	1591	98,33
		ревакцинација у 2. год.	1606	1602	99,75
		ревакцинација у 7. год.	1878	1833	97,6
		ревакцинација у 14. год.	2154	1930	89,6
3.	ДТП	Број вакцинисаних	1618	1591	98,33
		ревакцинација у 2. год.	1606	1602	99,75
		ревакцинација у 7. год.	1878	1833	97,6
		ревакцинација у 14. год.	2154	1930	89,6
4.	ММР	Број вакцинисаних	1553	1519	97,81
		ревакцинација у 7. год.	1873	1805	96,37
		ревакцинација у 12. год.	55	50	90,91
5.	Хепатитис Б	Вакцинација у 1. год. (са 3 дозе)	1619	1608	99,32
		Вакцинација у 12. год. (са 3 дозе)			
			1977	1472	74,46
6.	Хиб	Број вакцинисаних	1630	1602	98,28

Према приказаним подацима о спроведеној имунизацији у 2014. години, на територији Подунавског округа, можемо рећи да су вакцинације као и ревакцинације спроведене успешно, осим вакцинација против Хепатитиса Б у 12. години живота која је реализована са укупним обухватом од 74,46% у односу на планиране вредности.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ
Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац
Web: www.javnozdravljeponadlanu.com
E- mail: zavodpo0311@open.telekom.rs
Тел.: 012/222-568; 223-153; Факс: 012/220-913

У СПРОВЕДЕНЕ МЕРЕ И АКТИВНОСТИ НА ТЕРИТОРИЈИ ПОДУНАВСКОГ ОКРУГА 2014. ГОДИНЕ У ЦИЉУ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

У току 2014. године, од стране Одељења за хигијену и заштиту животне средине Завода за јавно здравље Пожаревац, вршен је хигијенско-санитарни надзор водних објеката као и контрола хигијенске исправности воде за пиће, према Програму заштите од заразних болести и према Правилнику о хигијенској исправности воде за пиће, на територији свих општина Подунавског округа.

На територији Подунавског округа постоји 4 централна градска водовода, 19 сеоских водовода и 116 јавних водних објеката за локално снабдевање водом који су под сталном контролом/надзором Завода за јавно здравље Пожаревац. Поред наведених објеката постоје и појединачни или индивидуални бунари који се контролишу на захтев њихових власника.

На 4 централна градска водовода на територији Подунавског округа прикључено је укупно 58,80% становништва. Код свих поменутих објеката спроводи се редовно дезинфекција и испитивање хигијенске исправности воде. У току 2014. године, узето је укупно 96 узорка на бактериолошки преглед, од којих је 1 узорак био неисправан (у Смедеревској Паланци). Разлог бактериолошке неисправности биле су колиформне бактерије. Исти број узорка (96) прегледан је на физичко-хемијску исправност, од којих су 6 узорка (6,25%) били неисправни. Физичко-хемијску неисправност имали су градски водоводи у Великој Плани (1 узорак), Смедереву (1 узорак), Радинцу (3 узорка) и Смедеревској Паланци (1 узорак). Разлог физичко-хемијске неисправности били су: електропроводљивост и мутноћа. У свим градским водоводима на територији Подунавског округа у 2014. години, на свих 96 узорка контролисан је резидуални хлор, при чему је код 76 узетих узорка вредност резидуалног хлора била од 0,2 до 0,5 мг/л; а код 20 узорка вредност резидуалног хлора била је мања од 0,2 мг/л.

На територији Подунавског округа постоји 19 сеоских водовода на које је прикључено укупно 22,34% становништва. У 2014. години, на поменутих објектима спроведено је 6 редовних и 8 повремених дезинфекција, док код 5 сеоска водовода није рађена дезинфекција јер су били исправни. У 2014. години било је 16 редовних испитивања хигијенске исправности воде сеоских водовода, док у 3 сеоска водовода није било контроле хигијенске исправности. Од укупног броја узетих узорка (38) на бактериолошки преглед, 8 узорка (21%) били су неисправни због присуства колиформних бактерија а на физичко-хемијском прегледу 6 узорка (15,7%) је било неисправно због присуства амонијака и мутноће. Код свих узетих узорка (38) вредности резидуалног хлора биле су мање од 0,2 мг/л.

На територији Подунавског округа постоје 116 јавни водни објекат са којих се снабдева 12,2% становништва. У току 2014. године, утврђено је да код 61 водног објекта стање задовољава а код 55 не задовољава и спроведено је укупно 100 редовних и 3 повремене контроле хигијенске исправности воде. Урађен је бактериолошки преглед на 669 узорка и утврђена неисправност код 189 узорка (28,3%) због присуства колиформних бактерија и аеробних мезофилних. На 575 узорка извршен је физичко-хемијски преглед и утврђена неисправност код 320 узорка (55,65%) због присуства нитрата (NO₃), мангана и електропроводљивости.

Према годишњем извештају о кретању заразних и паразитарних болести на територији Подунавског округа, постоје 3 градске депонија смећа, код којих је доста урађено на побољшању стања, али још увек све имају хигијенско-санитарне недостатке, самим тим угрожавају околну земљиште, подземне воде и ваздух. Сеоске депоније смећа

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ
Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац
Web: www.javnozdravljeponadlanu.com
E- mail: zavodpo0311@open.telekom.rs
Тел.: 012/222-568; 223-153; Факс: 012/220-913

(55) су практично бројна сметлишта ван села (49), а има и одлагања смећа у водотоке (3) и лагеровања у двориштима (3).

Хигијенска ситуација на подручју Подунавског округа може се ценити као делимично задовољавајућа. Дошло је до благог погоршања физичко- хемијског квалитета воде за пиће из сеоских водовода. Сеоски водоводи се и даље лоше одржавају, вода се не дезинфикује, висок је проценат хемијске и бактериолошке неисправности. Такође је висок проценат хемијски и бактериолошки неисправних вода за пиће у насељима која немају централно водоснабдевање. На погоршање квалитета воде су утицале поплаве које су се дешавале у мају месецу 2014. године. Забрињава стање у области загађења животне средине и у неким објектима од већег ХЕ значаја. Неповољно стање је најчешће последица недостатка материјалних средстава али и лоше здравствене и еколошке културе.

У току 2014. године, Одељење хигијене са заштитом животне средине Завода за јавно здравље Пожаревац, повремено са Републичком санитарном инспекцијом вршили су хигијенско-санитарни надзор објеката од ширег ХЕ значаја (објекти за друштвену исхрану затвореног типа: предшколске, школске, интернатске, студентске, радничке и болничке кухиње).

VI ЗАКЉУЧАК

Анализа здравственог стања становништва Подунавског округа за 2014. годину, спроведена је на основу података демографске и здравствене статистике. На основу добијених резултата може се закључити:

1. Према Процени становништва од 30.06.2013. године, удео становника са 65 и више година (33763) у укупном броју становника за Подунавски округ (196285) износи 17,2%, што показује да популација која живи на територији посматраног округа припада старој популацији (удео старих са 65 и више година преко 10%).

2. На територији Подунавског округа, према последњим званичним подацима Републичког завода за статистику који се односе на 2014. годину, бележи се ниска стопа наталитета од 8,3/1000 (мање од 15/1000), док је стопа општег морталитета висока и износи 14,2‰.

3. Стопа природног прираштаја у 2014. години, на територији Подунавског округа је веома ниска (-5,9‰), са негативним вредностима у свим општинама, где је забележена стопа од -9,6‰ у Великој Плани (као најугроженијој у посматраном округу), -8,1‰ у Смедеревској Паланци и -3,5‰ у Смедереву.

4. Према броју корисника здравствене заштите на нивоу Подунавског округа (194701 лица) и броја регистрованих обољења у оквиру примарне здравствене заштите у 2014. години (укупно 511859 обољења, односно збир регистрованих обољења у службама зз предшколске и школске деце, одраслих, жена и стоматологије), може се закључити да у просеку на једног становника долази по 2,6 обољења.

5. Водеће групе болести по МКБ 10, за лица лечена на примарном нивоу здравствене заштите, на територији Подунавског округа у 2014. години, биле су Болести система за дисање, Болести система крвотока и Болести мокраћно – полног система.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ
Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац
Web: www.javnozdravljeponadlanu.com
E- mail: zavodpo0311@open.telekom.rs
Тел.: 012/222-568; 223-153; Факс: 012/220-913

6. Према броју пријављених заразних болести у 2014. години, на територији Подунавског округа, као и претходне године, водеће место заузимају: инфлуенца, варичела и дијареја са гастроентеритисом.

7. Према подацима приказаним као збир приспелих пријава / одјава хроничних незаразних обољења и констатованих дијагноза са Потврда о смрти лица која су боловала од истих у 2014. години, на територији Подунавског округа, најчешће регистрована хронична незаразна обољења била су акутни коронарни синдром, малигне болести и шећерна болест.

8. У 2014. години болничко лечење највише су користила лица са 65 и више година (6931 лице или 35,9% од укупног броја болнички лечених) а основни разлог хоспитализације у болницама Подунавског округа биле су Болести система крвотока (14,13%), Тумори (10,14%) и Болести система за варење (9,98%).

9. Апсентизам и инвалидност су проблеми са којима се суочавају све општине Подунавског округа и који значајно утиче на резултате анализе здравственог стања становништва округа. На територији посматраног округа, у 2014. години, стопа броја случајева неспособности/спречености за рад износила је 64 на 100 запослених радника.

10. Према последњим званичним подацима Републичког завода за статистику који се односе на 2013. годину, водећи узроци умирања на територији Подунавског округа биле су Болести система крвотока, Тумори и Болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма. Просечно трајање живота на територији посматраног округа у 2013. години било је 72,8 година.

11. Код деце предшколског и школског узраста на територији Подунавског округа у 2014. години, најчешће су биле Болести система за дисање и то акутна упала грла и крајника. Систематским прегледима школске деце и омладине утврђен је велики број деце са лошим телесним држањем, деформитетима стопала и лошом телесном ухрањеношћу, како код ученика основних тако и код ученика средњих школа.

12. Код одраслог становништва у оквиру служби опште медицине и медицине рада, у 2014. години, водећа група болести била је Болести система крвотока и Болести система за дисање. Најчешће регистроване дијагнозе у службама опште медицине и медицине рада посматраног округа биле су висок крвни притисак и акутна упала грла и крајника.

13. У служби здравствене заштите жена, домова здравља Подунавског округа, у 2014. години, најчешће су биле Болести мокраћно-полног система и то недефинисана запаљења органа мале карлице и мокраћно-полног пута и болести менопаузе.

14. Најчешће дијагнозе у стоматолошкој здравственој заштити Подунавског округа у 2014. години, биле су: зубни каријес као највећи проблем свих добних група, болести пулпе зуба и ткива око врха зуба и запаљење десни и болести околине зуба.

15. У 2014. години на територији Подунавског округа планирани обим имунизације против одређених заразних болести (туберкулозе, дечије парализе,

	<p style="text-align: center;">РЕПУБЛИКА СРБИЈА ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац Web: www.javnozdravljeponadlanu.com E- mail: zavodpo0311@open.telekom.rs Тел.: 012/222-568; 223-153; Факс: 012/220-913</p>	
--	--	--

дифтерије, тетануса, пертусиса, морбила, рубеле, паротитиса, Хепатитиса Б и Хиб) реализован је успешно, осим вакцинације против хепатитиса Б у 12. години живота.

16. Хигијенска ситуација на подручју Подунавског округа може се ценити као делимично задовољавајућа. Дошло је до благог погоршања физичко- хемијског квалитета воде за пиће из сеоских водовода. Сеоски водоводи се и даље лоше одржавају, вода се не дезинфикује, висок је проценат хемијске и бактериолошке неисправности. Такође је висок проценат хемијски и бактериолошки неисправних вода за пиће у насељима која немају централно водоснабдевање. На погоршање квалитета воде су неповољно утицале поплаве које су се дешавале у мају месецу 2014. године. Забрињава стање у области загађења животне средине и у неким објектима од већег ХЕ значаја. Неповољно стање је најчешће последица недостатка материјалних средстава али и лоше здравствене и еколошке културе.

др Цвија Стојановић
 Специјалиста социјалне медицине

Помоћник директора
Прим. др Сузана Петровић
 Центар за промоцију здравља
 анализу, планирање,
 организацију здравствене заштите,
 информатику и биостатистику у здравству

В.Д. ДИРЕКТОР
 Завода за јавно здравље
 Пожаревац
др Ана Јовановић